

Bruxelles, den 6.5.2015
COM(2015) 192 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En strategi for et digitalt indre marked i EU

{SWD(2015) 100 final}

Uddrag af de politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission — En ny start for Europa: Min dagsorden for job, vækst, retfærdighed og demokratisk forandring (15. juli 2014)

Prioritet nr. 2: Et forbundet digitalt indre marked

"Jeg mener, at vi skal blive meget bedre til at udnytte de fantastiske muligheder, som de digitale teknologier tilbyder - teknologier, som ikke kender nogen grænser. For at gøre det skal vi have modet til at nedbryde nationale barrierer i telesektorlovgivningen, ophavsrets- og databeskyttelseslovgivningen, forvaltningen af radiofrekvenser og anvendelsen af konkurrencereglerne.

*Dermed kan vi sikre, at europæerne snart er i stand til at bruge deres mobiltelefoner over alt i Europa uden at skulle betale roamingafgifter. Vi kan også sikre, at forbrugerne får adgang til tjenester, musik, film og sportsbegivenheder på deres elektroniske enheder, hvor end de befinder sig i Europa og uafhængigt af landegrænser. Vi kan skabe lige konkurrencevilkår, så alle virksomheder, der udbyder deres varer eller tjenesteydelser i Unionen, er underlagt de samme databeskyttelses- og forbrugerregler, uanset hvor deres server er placeret. **Ved at skabe et forbundet digitalt indre marked kan vi i den kommende Kommissions valgperiode generere yderligere vækst i Europa i størrelsesordenen op til 250 mia. EUR** og således skabe hundredtusindvis af nye job, især for de unge jobsøgende, og et dynamisk vidensbaseret samfund.*

*For at nå dette mål vil jeg inden for de første seks måneder af mit mandat tage **ambitiøse lovgivningsmæssige skridt mod et forbundet digitalt indre marked**, især ved hurtigt at afslutte forhandlinger om fælles europæiske databeskyttelsesregler, ved at gøre reformen af telekommunikationsreglerne mere ambitiøs, ved at tilpasse ophavsretsreglerne til den digitale revolution og den ændrede forbrugeradfærd, og ved at modernisere og forenkle forbrugerreglerne for onlinekøb. Denne indsats skal gå hånd i hånd med indsatsen for at sætte skub i digitale færdigheder og digital læring i hele samfundet og fremme opstarten af nye innovative virksomheder. Øget brug af digitale teknologier og onlinetjenester bør være en horisontal politik, som dækker alle økonomiske sektorer og den offentlige sektor."*

Jean-Claude Juncker

1. INDLEDNING: DERFOR HAR VI BRUG FOR ET DIGITALT INDRE MARKED

Verdensøkonomien er hastigt på vej til at blive digital. Informations- og kommunikationsteknologi (IKT) er ikke længere en specifik sektor, men grundlaget for alle moderne innovative økonomiske systemer. Internettet og de digitale teknologier ændrer det liv, vi lever, og den måde, vi arbejder på – som enkeltpersoner, i erhvervslivet og i samfundet efterhånden som de bliver integreret i alle dele af økonomien og samfundet.

Disse ændringer sker i et omfang og et tempo, der skaber enorme muligheder for innovation, vækst og beskæftigelse. De rejser også vanskelige politiske spørgsmål for de offentlige myndigheder, som kræver en samordnet indsats på EU-plan. Alle medlemsstater kæmper med de samme problemer, men på et nationalt grundlag, som er for begrænset til, at de kan udnytte alle mulighederne og takle alle udfordringerne i denne gennemgribende forandring. I mange tilfælde udgør EU-niveauet den rette ramme. Det er grunden til, at Europa-Kommissionen har gjort det til et af sine hovedmål at skabe et digitalt indre marked.

Et digitalt indre marked er et marked, hvor den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital er sikret, og hvor privatpersoner og virksomheder gnidningsløst kan få adgang til og udføre onlineaktiviteter under fair konkurrencevilkår og med et højt niveau af forbruger- og databeskyttelse, uanset deres nationalitet eller opholdssted. Et digitalt indre marked vil sikre, at Europa fastholder sin førerposition i verden inden for den digitale økonomi, og hjælpe europæiske virksomheder til at vokse på verdensplan.

Europa har forudsætningerne for at føre an i den globale digitale økonomi, men i øjeblikket udnytter vi dem ikke optimalt. Opsplitning og barrierer, der ikke findes på det fysiske indre marked, holder EU tilbage. Hvis disse barrierer inden for Europa bliver nedbrudt, kan det bidrage med yderligere 415 mia. euro til EU's BNP¹. Den digitale økonomi kan udvide markederne og give bedre tjenesteydelser til bedre priser, flere valgmuligheder og nye beskæftigelsesmuligheder. Et digitalt indre marked kan skabe muligheder for nye virksomheder og tillade eksisterende virksomheder at vokse og opnå stordriftsfordele på et marked med over 500 millioner forbrugere.

Denne strategi for et digitalt indre marked bygger blandt andet på bidrag fra og dialog med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og interessenterne. Den dækker en flerårig periode og fokuserer på vigtige indbyrdes afhængige tiltag, som kun kan iværksættes på EU-plan. Ved udvælgelsen af tiltagene er der lagt vægt på at opnå maksimal effekt, og at de kan gennemføres i denne kommissions mandatperiode og i overensstemmelse med principperne om bedre regulering. Hvert enkelt tiltag vil blive underkastet passende høring og konsekvensanalyse. Strategien for et digitalt indre marked bygger på tre søjler:

- **Bedre adgang til onlinevarer og -tjenesteydelser for forbrugere og virksomheder på tværs af grænserne i Europa** – dette kræver, at de vigtigste forskelle mellem online- og offlineverdenen udlignes, og at hindringerne for aktiviteter på tværs af grænserne nedbrydes.

¹ Henvisningerne til de faktuelle oplysninger, der gives i dette dokument, findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, "A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence", SWD(2015) 100. Arbejdsdokumentet indeholder også nærmere oplysninger om de problemer, som strategien er rettet mod, samt dokumentation til støtte for strategien.

- **De rette betingelser for digitale net og tjenester** – dette kræver hurtige, sikre og pålidelige infrastrukturer og indholdstjenester, understøttet af de rette lovgivningsmæssige rammer for innovation, investeringer, fair konkurrence og lige konkurrencevilkår.
- **Bedst mulig udnyttelse af den europæiske digitale økonomis vækstpotentiale** – dette kræver investering i IKT-infrastruktur og -teknologier, f.eks. cloud computing og big data, samt forskning og innovation for at styrke industriens konkurrenceevne såvel som bedre offentlige serviceydelser, inklusivitet og kompetencer.

2. **BEDRE ONLINEADGANG FOR FORBRUGERE OG VIRKSOMHEDER PÅ TVÆRS AF GRÆNSERNE I EUROPA**

Det digitale indre marked vil give virksomheder og især iværksættere nye muligheder for at udbygge deres aktiviteter i hele Europa. Der er derfor behov for øjeblikkelig handling for at nedbryde hindringerne for onlineaktiviteter på tværs af grænserne, herunder momsregelbyrden og forskellene mellem medlemsstaternes aftaleretlige og ophavsretlige bestemmelser. En af forudsætningerne for at give forbrugerne tillid til onlinehandel på tværs af grænserne er, at der findes pakkeleveringstjenester af høj kvalitet og til overkommelige priser. Dette er ikke tilfældet i dag. Strategien går også ud på at fastlægge en passende ramme for e-handel og forhindre urimelig forskelsbehandling af forbrugere og virksomheder, når de forsøger at få adgang til indhold eller købe varer eller tjenesteydelser online inden for EU. Forskelsbehandlingen kan tage form af restriktioner baseret på statsborgerskab, hjemsted eller hvor man rent geografisk befinder sig, og er i strid med de grundlæggende EU-principper.

2.1. **Regler for e-handel på tværs af grænserne, som forbrugere og virksomheder kan have tillid til**

En af grundene til, at forbrugere og mindre virksomheder står tøvende over for e-handel på tværs af grænserne, er, at reglerne for sådanne transaktioner ofte er komplekse og uklare og varierer fra medlemsstat til medlemsstat. 28 forskellige nationale regelsæt for forbrugerbeskyttelse og aftaleret afskrækker virksomhederne fra at drive handel over landegrænserne og forhindrer forbrugerne i at nyde godt af de mest konkurrencedygtige tilbud og det fulde udbud på internettet.

• Forbrugerne i EU ville kunne spare 11,7 milliarder EUR om året, hvis de kunne vælge blandt samtlige varer og tjenesteydelser i EU, når de handler på nettet. • 61 % af EU's forbrugere føler sig trygge ved at købe varer og tjenesteydelser via internettet hos en forhandler i deres egen medlemsstat, mens kun 38 % føler sig trygge ved at købe hos en forhandler fra en anden EU-medlemsstat. • Kun 7 % af de små og mellemstore virksomheder i EU sælger deres varer og tjenesteydelser på tværs af grænserne.

På et indre marked bør virksomhederne kunne drive handel efter et fælles regelsæt. Visse forbruger- og aftaleretlige aspekter i forbindelse med onlinesalg er allerede fuldt samordnet (f.eks. de oplysninger, der skal forelægges for forbrugerne, inden de indgår en kontrakt, og bestemmelserne om fortrydelsesret). Andre aftaleretlige aspekter (f.eks. afhjælpende foranstaltninger, hvis de leverede varer ikke er i overensstemmelse med købsaftalen) er imidlertid kun omfattet af EU-regler om minimumsharmonisering, mens medlemsstaterne har mulighed for at indføre mere vidtgående bestemmelser. Når det gælder mulighederne for afhjælpning i tilfælde af fejlbehæftet digitalt indhold, der er købt online (f.eks. e-bøger), er der slet ingen specifikke EU-bestemmelser, og kun få nationale regler.

Forenklete og moderne regler for onlinekøb på tværs af grænserne vil tilskynde flere virksomheder til at sælge online på tværs af grænserne og øge forbrugernes tillid til grænseoverskridende e-handel. Hvis reglerne for e-handel var ens i alle EU's medlemsstater, ville 57 % af virksomhederne enten begynde at sælge varer online eller øge deres onlinesalg i andre EU-lande.

For at skabe de rette betingelser for, at grænseoverskridende e-handel kan trives, vil Kommissionen som bebudet i arbejdsprogrammet for 2015 fremsætte et ændret lovforslag² om yderligere harmonisering af de vigtigste rettigheder og forpligtelser for parterne i en købsaftale, der vil medføre, at erhvervsdrivende kan henholde sig til deres nationale lovgivning om købsaftaler. Harmoniseringen omfatter navnlig bestemmelser om misligholdelsesbeføjelser og lovfæstede garantiperioder. Formålet er at sikre, at erhvervsdrivende på det indre marked ikke afskrækkes fra at drive handel på tværs af grænserne på grund af forskelle mellem medlemsstaternes forbruger- og aftaleretlige bestemmelser eller forskelle, der skyldes produktspecifikke regler såsom mærkning.

Men det er ikke nok at have et sæt fælles regler. Der er også behov for en hurtigere og mere fleksibel og ensartet håndhævelse af forbrugerreglerne om onlinekøb, så de fungerer effektivt i praksis. Kommissionen vil forelægge et forslag om revision af forordningen om samarbejde om forbrugerbeskyttelse³ med det formål at afklare og ajourføre de retshåndhævende myndigheders beføjelser og forbedre koordineringen af deres markedsovervågningsaktiviteter og varslingsystemer, så de hurtigere opdager overtrædelser. Desuden vil Kommissionen i 2016 oprette en EU-dækkende platform for onlinetvistbilæggelse.

Kommissionen vil fremsætte et ændret forslag inden udgangen af 2015, der i) omfatter harmoniserede EU-regler for onlinekøb af digitalt indhold, og som ii) vil betyde, at erhvervsdrivende kan henholde sig til deres nationale lovgivning, idet denne baseres på et koncentreret bindende EU-sæt af centrale aftalemæssige rettigheder vedrørende indenlandsk og grænseoverskridende onlinesalg af materielle varer.

Kommissionen vil fremsætte et forslag til revision af forordningen om samarbejde om forbrugerbeskyttelse med henblik på at udvikle mere effektive samarbejdsmekanismer.

2.2. Pakkelevering på tværs af grænserne af høj kvalitet og til en overkommelig pris

Grænseoverskridende pakkeleveringstjenester til overkommelige priser og af høj kvalitet kan øge forbrugernes tillid til onlinehandel på tværs af grænserne. Interessenterne klager over manglende gennemsigtighed, urimeligt store omkostninger ved småforsendelser og mangel på interoperabilitet mellem de forskellige erhvervsdrivende, der typisk er involveret i en grænseoverskridende leverance - alt sammen til ulempe for slutkunden.

- Blandt de virksomheder, som for øjeblikket ikke sælger online, men gerne ville gøre det, siger 62 %, at for høje leveringsomkostninger er et problem.
- De nationale postoperatørers takster for pakkepost til udlandet skønnes at være to til fem gange højere end taksterne for indenlandske tjenester.

Onlinehandel på tværs af grænserne bør ikke hindres af høje priser og ineffektiv pakkelevering. I juni 2015 vil pakkeleveringsvirksomhederne aflægge rapport til

² KOM(2011) 635, 2011/0284 (COD).

³ Forordning (EF) nr. 2006/2004.

Kommissionen om et tiltag til selvregulering. Tiltaget er koncentreret om kvalitets- og interoperabilitetsaspekter som "track and trace" og hurtigere levering af pakker, men omfatter ikke priser og myndighedstilsyn. Kommissionen vil vurdere de foranstaltninger, som sektoren træffer, og iværksætte supplerende foranstaltninger for at forbedre prisgennemsigtigheden for forsendelser inden for EU, herunder for småforsendelser, og forbedre tilsynet med markederne for pakkelevering for at sikre en velfungerende grænseoverskridende pakkelevering. To år efter vedtagelsen af disse foranstaltninger vil Kommissionen vurdere behovet for yderligere tiltag på baggrund af de fremskridt, der er gjort.

Kommissionen vil iværksætte foranstaltninger i første halvår af 2016 for at forbedre prisgennemsigtigheden og styrke myndighedernes tilsyn med pakkelevering.

2.3. Forhindring af uberettiget geografisk blokering

Geografisk blokering er en fremgangsmåde, der benyttes af onlinesælgere af forretningsmæssige grunde, og som medfører, at brugerne nægtes adgang til websteder i andre medlemsstater. I visse tilfælde kan forbrugerne få adgang til webstedet, men kan stadig ikke købe varer eller tjenesteydelser fra det. Det sker også, at forbrugeren omdirigeres til samme virksomheds lokale websted med andre priser eller andre varer og tjenesteydelser. I andre tilfælde blokeres der ikke for salg af varer og tjenesteydelser, men i stedet benyttes geografisk lokalisering til automatisk at anvende andre priser. Dette kan f.eks. betyde, at onlinebiludlejningskunder i én medlemsstat betaler mere for at leje den samme bil på en bestemt destination end onlinekunder i en anden medlemsstat. Geografisk blokering er et af flere midler, som virksomheder benytter til at opsplitte markederne langs landegrænserne (territoriale begrænsninger). Denne praksis begrænser forbrugernes muligheder og valg og er en væsentlig årsag til opsplitning af det indre marked og utilfredshed hos forbrugerne.

- 74 % af de klager, der modtages af Det Europæiske Netværk af Forbrugercentre om prisforskelle eller anden geografisk betinget forskelsbehandling af forbrugere, vedrører grænseoverskridende onlinekøb.

Geografisk blokering kan være resultatet af markedsaktørers ensidige beslutninger, af aftaler mellem konkurrenter om opdeling af markedet eller af vertikale aftaler (om distributionsrettigheder inden for et område). I nogle tilfælde kan disse begrænsninger af udbuddet og deraf følgende prisforskelle være berettigede, f.eks. hvis sælgeren er nødt til at overholde specifikke retlige krav. Men i mange tilfælde er geografisk blokering ikke berettiget. Uberettiget brug af geografisk blokering bør udtrykkeligt forbydes, så forbrugerne og virksomhederne i EU kan få det fulde udbytte af det indre marked i form af et større udvalg og lavere priser.

Kommissionen vil fremsætte lovforslag i første halvår af 2016 for at forhindre uberettiget geografisk blokering. Foranstaltningerne kan f.eks. omfatte en målrettet ændring af rammerne for e-handel⁴ og de rammer, der er fastsat i tjenesteydelsesdirektivets artikel 20⁵.

Kommissionen vil desuden iværksætte en konkurrenceundersøgelse af sektoren med fokus på anvendelsen af konkurrenceretten på e-handelsområdet.

⁴ Direktiv 2000/31/EF.

⁵ Direktiv 2006/123/EF.

2.4. Bedre adgang til digitalt indhold — en moderne, mere europæisk ophavsretlig ramme

Ophavsret spiller en afgørende rolle for kreativiteten og kultursektoren i Europa. EU er i høj grad afhængig af kreativitet for at kunne konkurrere på verdensplan og er førende i verden inden for visse ophavsretstunge sektorer. Digitalt indhold er en af de vigtigste drivkræfter bag væksten i den digitale økonomi. 56 % af europæerne bruger internettet til kulturelle formål, og udgifterne til digital underholdning og digitale medier forventes at udvise en tocifret vækstrate (ca. 12 %) i de kommende fem år. Forbrugeradfærden er under forandring: europæerne tilgår i stigende grad indhold via mobilt udstyr og forventer at have adgang til indhold fra hele verden, uanset hvor de befinder sig.

Hindringer for grænseoverskridende adgang til ophavsretligt beskyttede indholdstjenester og for tjenesternes mobilitet er fortsat almindelige, især for audiovisuelle programmer. Hvad angår mobilitet, forhindres forbrugerne - når de krydser en landegrænse inden for EU - ofte af ophavsretlige årsager i at anvende indholdstjenester (f.eks. videotjenester), som de har købt i deres hjemland.

- 45 % af de virksomheder, der overvejer at sælge digitale tjenester via internettet, finder, at ophavsretlige begrænsninger, der forhindrer dem i at sælge i udlandet, er et problem.
- Mindre end 4 % af alt video on demand-indhold i EU er tilgængeligt på tværs af grænserne.

Desuden får forbrugere, der forsøger at få adgang til eller købe ophavsretligt beskyttet indhold fra en anden medlemsstat via internettet, sommetider at vide, at indholdet ikke er til rådighed eller ikke kan tilgås fra deres eget land. Denne situation skyldes delvis territorialitetsprincippet i ophavsretten og problemer med clearing af rettigheder. I andre tilfælde kan den manglende tilgængelighed være en følge af kontraktmæssige restriktioner mellem rettighedshavere og distributører eller forretningsmæssige beslutninger truffet af distributørerne. Dette kan undertiden hænge sammen med den rolle, som territorial eksklusivitet spiller i finansieringen af visse typer af (audiovisuelle) værker.

Innovation inden for forskning til både ikke-kommercielle og kommercielle formål, der bygger på brugen af tekst- og dataudvinding (f.eks. kopiering af tekst og datasæt med henblik på at finde signifikante korrelationer eller forekomster), kan blive hæmmet af manglen på en klar retlig ramme for hele EU og divergerende tilgange på nationalt plan. Behovet for at skabe større retssikkerhed, for at forskere og uddannelsesinstitutioner i højere grad kan bruge ophavsretligt beskyttet materiale, også på tværs af grænserne, så de kan udnytte teknologiernes potentiale og få gavn af grænseoverskridende samarbejde, vil blive vurderet, idet der - ligesom i forbindelse med alle dele af forslagene om ophavsret - tages hensyn til konsekvenserne for samtlige berørte parter.

Det er afgørende for investeringerne i innovation og for jobskabelsen, at der findes et effektivt og afbalanceret privatretligt håndhævelsessystem til at gribe ind over for krænkelse af ophavsretten i kommerciel målestok. Desuden skal de regler, der gælder for onlinemellemhandlers aktiviteter i forbindelse med ophavsretligt beskyttede værker, afklares, især i betragtning af den stadig større rolle, disse mellemlid spiller i distributionen af indhold. Der må også overvejes foranstaltninger, der kan sikre indholdsskaberne en rimelig godtgørelse, for at fremme udviklingen af indhold i fremtiden.

Europa har brug for en mere samordnet ophavsretlig ramme, der giver incitamenter til at skabe og investere og samtidig tillader overførsel og forbrug af indhold på tværs af grænserne, idet vi bygger på vores rige kulturelle mangfoldighed. Til dette formål vil

Kommissionen foreslå løsninger, der giver brugerne adgang til det størst mulige udvalg af indhold og åbner nye muligheder for indholdsskaberne, og som samtidig opretholder finansieringen af medier og innovativt indhold i EU. Endvidere vil Kommissionen gennemgå satellit- og kabeldirektivet⁶ for at vurdere, om anvendelsesområdet bør udvides til at omfatte radio- og tv-selskabers udsendelser via internettet, og om der er behov for yderligere foranstaltninger for at forbedre adgangen til disse selskabers tjenester på tværs af grænserne i Europa.

Kommissionen vil fremsætte lovforslag inden udgangen af 2015 med henblik på at begrænse forskellene mellem de nationale ophavsretsregler og skabe mulighed for øget onlineadgang til værker for brugere i hele EU, herunder gennem yderligere samordningsforanstaltninger. Forslagene vil bl.a. omfatte: i) mobilitet for lovligt erhvervet indhold, ii) grænseoverskridende adgang til lovligt købte onlinetjenesteydelser, idet værdien af rettigheder i den audiovisuelle sektor respekteres, iii) større retssikkerhed for grænseoverskridende anvendelse af indhold til særlige formål (f.eks. forskning, uddannelse, tekst- og dataudvinding osv.) gennem harmoniserede undtagelser, iv) afklaring af reglerne om mellemhandleres aktiviteter i forbindelse med ophavsretligt beskyttet indhold og - i 2016 - v) modernisering af håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder med fokus på krænkelse i kommerciel målestok (den såkaldte "følg-pengene"-tilgang) samt anvendelse af denne tilgang på tværs af grænserne.

2.5. Lettelse af momsrelaterede byrder og hindringer for salg over grænserne

De vanskeligheder, der er forbundet med at skulle arbejde med mange forskellige nationale systemer, er en reel hindring for virksomheder, som forsøger at handle på tværs af grænserne, både online og offline. Den 1. januar 2015 trådte nye "leveringsstedsregler" i kraft (med enstemmig opbakning fra alle 28 medlemsstater), der betyder, at moms for alle teletjenester, radio- og tv-spredningstjenester og elektroniske tjenesteydelser nu opkræves dér, hvor kunden er baseret, snarere end dér, hvor leverandøren er etableret.

Samtidig er der indført et elektronisk registrerings- og betalingssystem, der skal nedbringe omkostningerne og den administrative byrde for virksomhederne. Dette system bør udvides til at omfatte materielle varer, der bestilles online både i og uden for EU. I stedet for at angive og betale moms til hver enkelt medlemsstat, hvor deres kunder er baseret, bør virksomhederne kunne nøjes med at foretage en enkelt angivelse og betaling i deres egen medlemsstat.

I dag kan varer, der bestilles online fra leverandører i tredjelande, som en undtagelse indføres momsfrit i EU, hvis der er tale om småforsendelser til privatkunder. Dette giver tredjelandsleverandører en konkurrencefordel frem for EU-leverandører, og der er konstateret markedsforvridninger i forskellige medlemsstater. En sådan undtagelse ville ikke længere være nødvendig, hvis momsen blev opkrævet gennem et fælles og forenklet elektronisk registrerings- og betalingssystem.

- En EU-virksomhed, der vil drive handel i et andet EU-land, bliver stillet over for ekstraomkostninger, der er forbundet med at overholde momsreglerne, på mindst 5 000 EUR om året for hver medlemsstat, hvor den vil levere sine ydelser.

⁶ Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993.

- EU-virksomhederne er udsat for en væsentlig konkurrenceforvridning på grund af momsfri indførsel af varer fra virksomheder uden for EU. Dette koster EU-virksomhederne en omsætning på op til 4,5 mia. EUR årligt.

Kommissionen arbejder på at lette den byrde, der er forbundet med e-handel over grænserne, og som skyldes forskellige momsordninger, og på at skabe lige konkurrencevilkår for virksomhederne i EU og sikre, at momsindtægterne tilfalder den medlemsstat, hvor forbrugeren er bosat. Som led i den generelle reform af momsreglerne vil Kommissionen også se nærmere på, hvordan visse elektroniske tjenester såsom e-bøger og onlinepublikationer bør behandles i afgiftsmæssig henseende.

Hvad angår direkte beskatning, vil Kommissionen desuden snarest fremlægge en handlingsplan om en ny strategi for selskabsbeskatning på det indre marked, hvorefter overskud beskattes dér, hvor værdien er skabt, også i den digitale økonomi.

Kommissionen vil i 2016 fremsætte lovforslag med henblik på at lette den administrative byrde, der hviler på erhvervslivet som følge af forskellige momsordninger, bl.a. ved i) at udvide det nuværende fælles elektroniske registrerings- og betalingssystem til at omfatte onlinesalg af materielle varer inden for EU og fra tredjelande, ii) at indføre en fælles EU-dækkende forenklingsforanstaltning (momstærskel) for at hjælpe små nystartede e-handelsvirksomheder, iii) at indføre mulighed for kontrol i hjemlandet, herunder gennemførelse af én enkelt momsrevision af virksomheder, der handler over grænserne, og iv) at ophæve momsfratagelsen for indførsel af småforsendelser fra leverandører i tredjelande.

3. DE RETTE BETINGELSER OG LIGE KONKURRENCEVILKÅR FOR AVANCEREDE DIGITALE NET OG INNOVATIVE TJENESTER

Det digitale indre marked skal bygge på driftssikre, pålidelige og billige højhastighedsnet og -tjenester, som sikrer forbrugernes grundlæggende rettigheder til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger, og som samtidig tilskynder til innovation. Dette kræver en stærk, konkurrencedygtig og dynamisk telesektor, der kan foretage de nødvendige investeringer og udnytte innovative tjenester som cloud computing, big data-værktøjer og tingenes internet. Visse onlineplatformes markedsstyrke kan give anledning til bekymring, navnlig når det gælder de mest fremtrædende platforme, hvis betydning for andre markedsdeltagere bliver mere og mere kritisk.

3.1. Formålstjenlige regler på teleområdet

IKT-nettene er grundlaget for digitale produkter og tjenester, som kan være os til hjælp på alle områder af tilværelsen og være drivkraft i genopretningen af den europæiske økonomi. Velfungerende markeder giver adgang til en højtydende fast og trådløs bredbåndsinfrastruktur til overkommelige priser. De forskellige tilpasninger af EU's regelsæt for telekommunikation har sammen med anvendelsen af EU's konkurrenceregler medvirket til at øge konkurrencen på markederne og dermed sikret forbrugerne og virksomhederne lavere priser og højere kvalitet. Effektiv konkurrence er en afgørende drivkraft for investeringer i telenettene.

I dag gennemgår sektoren strukturelle forandringer, og den lider stadig under opsplitningen i nationale markeder, manglende sammenhæng og forudsigelighed i reguleringen i EU, særlig på radiofrekvensområdet, og utilstrækkelig finansiering, især i landdistrikter. De igangværende drøftelser om pakken om det indre marked for telekommunikation vil ikke løse disse problemer fuldt ud. Derfor vil Kommissionen give processen et løft ved at gennemgå

hele det eksisterende regelsæt og fremsætte forslag om ændringer, hvor det er nødvendigt. Et første væsentligt skridt er vedtagelsen af pakken om det indre marked for telekommunikation, som Kommissionen forventer vil give klare og harmoniserede regler for netneutralitet og føre til endelig afskaffelse af roaminggebyrer, navnlig for datatrafik.

Radiofrekvenser er en uundværlig ressource i udrulningen af bredbåndstjenester. De forvaltes på nationalt plan, og medlemsstaterne modtager væsentlige indtægter fra salget af frekvensrettigheder – og disse indtægter skal fortsat udelukkende tilfalde medlemsstaterne. Den nationale frekvensforvaltning fører imidlertid til vidt forskellige betingelser på frekvensområdet (f.eks. varierer frekvenstilladelsernes varighed og dækningskravene). Mangelen på konsekvente EU-dækkende mål og kriterier for tildeling af radiofrekvenser på nationalt plan skaber hindringer for markedsadgang, hæmmer konkurrencen og gør forholdene mindre forudsigelige for investorer i hele Europa. Derfor bør frekvensressourcerne forvaltes af medlemsstaterne inden for en mere samordnet ramme i overensstemmelse med behovet for et digitalt indre marked.

Kommissionen vil fremsætte specifikke forslag om samordnet frigivelse af 700 MHz-båndet, som er særlig velegnet til levering af bredbåndstjenester i landdistrikter. I den forbindelse vil der blive taget hensyn til de særlige behov med hensyn til distribution af audiovisuelt indhold.

I betragtning af, hvor nødvendige frekvensressourcerne er for at sikre netadgang overalt, er der imidlertid brug for en mere grundlæggende ændring i måden, de forvaltes og reguleres på. For eksempel har den langsomme og stadig ufuldstændige frigivelse af 800 MHz-båndet (det oprindelige "digitaliseringsdividendebånd") til trådløst bredbånd hæmmet udrulningen af 4G-mobilnet og dermed udbredelsen af smartphones, der er udviklet til dette frekvensbånd.

Dertil kommer, at der på fastnetområdet kun i ringe omfang har udviklet sig fuld "infrastrukturkonkurrence", bortset fra i meget tætbefolkede områder, hvor der i forvejen var kabelnet, eller hvor de lokale myndigheder har spillet en aktiv rolle. Der er behov for en enklere og bedre afpasset regulering i de områder, hvor der er opstået infrastrukturkonkurrence på regionalt eller nationalt plan. Udrulningen af net med meget høj kapacitet skal fremmes, samtidig med at konkurrencen opretholdes, og der sikres et tilstrækkeligt afkast i forhold til risikoen. Spørgsmålet om, hvordan man kan få dækket vanskeligt tilgængelige områder og nå mål i offentlighedens interesse (f.eks. højkapacitetsforbindelser til skoler og universiteter/forskningscentre) vil blive undersøgt, bl.a. som led i revisionen af forsyningspligtdirektivet⁷.

Med teknologiske og markeds-mæssige vilkår, der hele tiden ændrer sig, bliver der behov for styrkede institutionelle rammer. Det bliver også nødvendigt at styrke de organer, som medlemsstaternes myndigheder selv er repræsenteret i, f.eks. Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation og Frekvenspolitikgruppen.

Teleoperatørerne konkurrerer med tjenester, der i stigende grad bruges af slutbrugerne som erstatning for de traditionelle elektroniske kommunikationstjenester såsom taletelefoni, men som ikke er underlagt samme regelsæt. Ved gennemgangen af regelsættet for telekommunikation vil det blive undersøgt, hvordan man kan sikre lige konkurrencevilkår for

⁷ Direktiv 2002/22/EF.

markedsdeltagere, der udbyder indbyrdes konkurrerende tjenesteydelser, og hvordan EU's langsigtede behov for netforbindelser kan opfyldes.

Kommissionen vil i 2016 fremlægge et forslag om en ambitiøs gennemgang af regelsættet for telekommunikation, hvor der navnlig lægges vægt på i) at opnå en sammenhængende tilgang til frekvenspolitik og frekvensforvaltning på det indre marked, ii) at skabe de rette betingelser for et reelt indre marked ved at takle opsplittningen i reguleringen, så effektive netoperatører og tjenesteudbydere kan opnå stordriftsfordele, og der sikres en effektiv forbrugerbeskyttelse, iii) at sikre lige vilkår for alle markedsdeltagere og ensartet anvendelse af reglerne, iv) at skabe incitamenter til investering i højhastighedsbredbånd (bl.a. ved at revidere forsyningspligtdirektivet) og v) at etablere mere effektive institutionelle rammer for reguleringen.

3.2. En ramme for mediesektoren i det 21. århundrede

Den audiovisuelle sektor er præget af hurtige teknologiske forandringer og af udviklingen af nye forretningsmodeller for indholdsdistribution. Seerne får adgang til audiovisuelt indhold via internettet på stadig flere forskellige måder, og bærbart udstyr (f.eks. smartphones) ændrer brugsmønstrene. Direktivet om audiovisuelle medietjenester⁸ har fremmet udbredelsen af audiovisuelle programmer og medietjenester i hele EU. Direktivet omfatter allerede både traditionel tv-spredning og audiovisuelle medietjenester on demand, og det opstiller et sæt minimumsregler for begge former for tjenester. I nogle henseender er on demand-tjenester dog underlagt mindre strenge krav, da brugerne har en højere grad af valgfrihed og kontrol over indholdet, og hvornår de vil se det.

Dette retsgrundlag har medvirket til, at der har udviklet sig et dynamisk marked, og det er vigtigt at sikre, at det fuldt ud holder trit med markedsudviklingen og den teknologiske udvikling. Kommissionen vil undersøge, om de nuværende regler, der gælder for både tv-spredning og on demand-tjenester, skal tilpasses. Den vil også overveje, om det nuværende anvendelsesområde eller bestemmelserne bør udvides til at omfatte nye tjenester og aktører, der i øjeblikket ikke betragtes som audiovisuelle medietjenester i henhold til direktivet, og/eller leverandører, der falder uden for direktivets nuværende geografiske anvendelsesområde. Endvidere vil Kommissionen arbejde på foranstaltninger til fremme af kataloger over europæiske produktioner på video on demand-platforme.

Kommissionen vil gennemgå direktivet om audiovisuelle medietjenester, navnlig anvendelsesområdet for og karakteren af de regler, der gælder for alle markedsdeltagere, særlig foranstaltningerne til fremme af europæiske produktioner og reglerne om beskyttelse af mindreårige samt reglerne for reklame.

3.3. Formålstjenlige lovrammer for platforme og mellemlid

3.3.1. Onlineplatformenes rolle

Onlineplatforme (som f.eks. søgemaskiner, sociale medier, e-handelsplatforme, app-butikker, prissammenligningswebsteder) spiller en stadig mere central rolle i det sociale og økonomiske liv. De gør det muligt for forbrugerne at finde onlineinformation og for virksomhederne at udnytte fordelene ved e-handel. Europa har et stort potentiale på dette område, men hæmmes

⁸ Direktiv 2010/13/EU.

af opsplittede markeder, der gør det vanskeligt for virksomhederne at udbygge deres aktiviteter.

Platforme frembringer, samler og kontrollerer enorme mængder data om deres kunder og anvender algoritmer til at udlede brugbare oplysninger af disse data. Væksten i sådanne data er eksponentiel – 90 % af alle data, der er i omløb på internettet, blev oprettet for mindre end 2 år siden. Desuden har platforme vist sig at være innovatorer i den digitale økonomi, og de er med til at få mindre virksomheder på nettet, hvilket giver dem adgang til nye markeder. Nye platforme på områder som mobilitetstjenester, turisme, musik, audiovisuelle tjenester, uddannelse, finans, bolig og rekruttering har hastigt og markant givet de traditionelle forretningsmodeller konkurrence og oplevet en eksponentiel vækst. Fremvæksten af deleøkonomien har givet forbrugerne flere valgmuligheder og dermed skabt mulighed for øget effektivitet og vækst samt nye job, men udviklingen rejser også potentielt nye retlige spørgsmål⁹.

Platformenes indflydelse afhænger af deres art og markedsposition, men visse platforme er i stand til at udøve kontrol over adgangen til onlinemarkederne og kan i høj grad påvirke indtægterne hos de forskellige aktører på markedet. Dette har givet anledning til bekymringer over visse platformes voksende markedsstyrke. Blandt andet er der bekymring over manglende gennemsigtighed med hensyn til platformenes brug af de indhentede oplysninger, deres stærke forhandlingsposition i forhold til deres kunder, som eventuelt afspejles i deres vilkår og betingelser (især over for SMV'er), fremme af deres egne tjenester til skade for konkurrenterne samt en uigennemsigtig prispolitik og restriktioner vedrørende priser og salgsbetingelser.

Nogle onlineplatforme har udviklet sig til aktører, der konkurrerer i mange sektorer af økonomien, og den måde, de bruger deres markedsstyrke på, rejser en række spørgsmål, som ud over anvendelse af konkurrenceretten i bestemte sager kræver en yderligere analyse.

3.3.2. Bekæmpelse af ulovligt indhold på internettet

Princippet i direktivet om elektronisk handel om, at tjenesteudbydere, der videreformidler internettjenester, ikke bør kunne gøres ansvarlige for indhold, de videreformidler, opbevarer eller er vært for, så længe de handler rent passivt, har haft grundlæggende betydning for internettets udvikling i Europa. Hvis der imidlertid er tale om ulovligt indhold, det være sig oplysninger i forbindelse med ulovlige aktiviteter såsom terrorisme/børnepornografi eller indhold, som krænker andres ejendomsret (f.eks. ophavsret), skal formidlerne tage effektive skridt til at fjerne det. I dag kan det være en langsommelig og kompliceret proces, når leverandører af værtsydelser skal blokere for adgang til og fjerne ulovligt indhold, og samtidig sker det, at indhold, der faktisk er lovligt, fjernes ved en fejltagelse. 52,7 % af interessenterne mener, at bekæmpelsen af ulovligt indhold ofte er ineffektiv og præget af manglende gennemsigtighed. Forskelle i national praksis kan hæmme håndhævelsen (med negative følger for bekæmpelsen af onlinekriminalitet) og underminere tilliden til onlineverdenen. Efterhånden som mængden af digitalt indhold på internettet vokser, vil de nuværende ordninger sandsynligvis komme under stigende pres. Det er ikke altid let at afgøre, nøjagtigt hvad formidlerne kan foretage sig med det indhold, de videreformidler, opbevarer eller er vært for, uden at tabe retten til den ansvarsfritagelse, der er fastsat i direktivet om e-handel.

⁹ Disse vil blive behandlet i den kommende strategi for det indre marked og i rammerne for e-handel.

Aktuelle begivenheder har givet yderligere stof til den offentlige debat om, hvorvidt beskyttelsen mod ulovligt indhold på internettet generelt skal styrkes. Parallelt med vurderingen af onlineplatforme vil Kommissionen - under behørig hensyntagen til den grundlæggende ret til ytringsfrihed og informationsfrihed - undersøge, om der er behov for nye tiltag til bekæmpelse af ulovligt indhold på internettet, f.eks. strenge procedurer for fjernelse af ulovligt indhold, uden at der samtidig fjernes lovligt indhold. Endvidere vil Kommissionen undersøge, om formidlerne skal pålægges pligt til at udvise større ansvarlighed og omhu i forvaltningen af deres net og systemer – den såkaldte "diligenspligt".

Kommissionen vil inden udgangen af 2015 iværksætte en omfattende vurdering af den rolle, som platforme, bl.a. inden for deleøkonomien, og onlinemellemlid spiller. Der vil blive drøftet spørgsmål som i) gennemsigtighed, f.eks. i søgeresultater (betalte links og/eller reklame), ii) platformes brug af de oplysninger, de indsamler, iii) forholdet mellem platforme og leverandører, iv) begrænsninger i enkeltpersoners og virksomheders mulighed for at skifte platform og v) hvordan man bedst kan bekæmpe ulovligt indhold på internettet.

3.4. Tiltag for at styrke tilliden og sikkerheden i forbindelse med digitale tjenester og behandling af personoplysninger

Trusler mod cybersikkerheden er et problem, der strækker sig på tværs af landegrænserne, og som har en negativ indflydelse på vores økonomi, borgernes grundlæggende rettigheder og samfundet som helhed. Det stigende antal lovovertrædelser (f.eks. "aflytning" af data, onlinebetalingssvig, identitetstyveri, tyveri af forretningshemmeligheder) medfører betydelige økonomiske tab. De resulterer ofte i driftsafbrydelser og krænkelse af grundlæggende rettigheder og underminerer borgernes tillid til onlineaktiviteter.

Medlemsstaterne og EU-institutionerne har længe erkendt behovet for at beskytte net og kritisk infrastruktur og reagere effektivt over for trusler mod cybersikkerheden, og der er vedtaget strategier for cybersikkerhed og regulering på både nationalt plan og EU-plan. Vedtagelsen af direktivet om net- og informationssikkerhed¹⁰, der er undervejs i lovgivningsprocessen, bliver et vigtigt fremskridt. En af de vigtigste prioriteter i den europæiske strategi for cybersikkerhed¹¹ er at udvikle industrielle og teknologiske ressourcer til forbedring af cybersikkerheden. Der er stadig huller i teknologierne og løsningerne til fremme af netsikkerhed, som er et område i hastig udvikling. Derfor må vi slå kræfterne sammen, for at EU's industri kan levere sikrere løsninger og for at fremme deres udbredelse blandt virksomhederne, de offentlige myndigheder og borgerne. Desuden er det nødvendigt med en effektiv retshåndhævelse over for onlinekriminalitet. Kommissionen har fremsat forslag om dette emne i sin europæiske dagsorden om sikkerhed¹².

- Kun 22 % af europæerne har fuld tillid til udbydere af søgemaskiner, sociale netværkstjenester og e-mailtjenester.
- 72 % af internetbrugerne er bekymrede over, at de bliver bedt om at opgive for mange personoplysninger på nettet.

Med hensyn til personoplysninger og privatlivets fred er EU forpligtet til at efterleve de højeste beskyttelsestandards i overensstemmelse med artikel 7 og 8 i Den Europæiske

¹⁰ COM(2013) 48 final.

¹¹ JOIN(2013) 1 final.

¹² COM(2015) 185.

Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den generelle forordning om databeskyttelse¹³ har til formål at beskytte enkeltpersoner i forbindelse med behandling af personoplysninger, der foretages af alle virksomheder, som udbyder deres tjenesteydelser på markedet i EU, og forordningen burde således øge tilliden til digitale tjenester.

Der gælder særlige regler for elektronisk kommunikation (e-databeskyttelsesdirektivet¹⁴), som muligvis skal tages op til fornyet overvejelse, når de generelle EU-regler om databeskyttelse er vedtaget, især fordi de fleste artikler i det nuværende e-databeskyttelsesdirektiv kun gælder for udbydere af elektroniske kommunikationstjenester, dvs. traditionelle teleselskaber. Udbydere af informationssamfundstjenester, der bruger internettet til at levere kommunikationstjenester, er således generelt ikke omfattet af direktivet.

I første halvår af 2016 vil Kommissionen tage initiativ til oprettelse af et offentlig-privat partnerskab om cybersikkerhed på området teknologier og løsninger til fremme af netsikkerheden.

Når de nye EU-regler om databeskyttelse er vedtaget, hvilket forventes at ske inden udgangen af 2015, vil Kommissionen gennemgå e-databeskyttelsesdirektivet med det særlige mål at sikre et højt niveau af beskyttelse for registrerede personer og lige konkurrencevilkår for alle markedsdeltagere.

4. BEDST MULIG UDNYTTELSE AF DEN DIGITALE ØKONOMIS VÆKSTPOTENTIALE

Inden for mindre end et årti vil størstedelen af den økonomiske aktivitet være afhængig af digitale økosystemer, der integrerer digital infrastruktur, hardware og software, applikationer og data. Digitaliseringen af alle sektorer er en forudsætning for, at EU kan opretholde sin konkurrenceevne, bevare et stærkt industrigrundlag og mestre overgangen til en intelligent industri- og serviceøkonomi. 75 % af værditilvæksten i den digitale økonomi kommer ikke fra IKT-industrien selv, men derimod fra de traditionelle sektorer, men integrationen af digital teknologi i virksomhederne er det svageste led. Kun 1,7 % af EU's virksomheder gør fuld brug af avancerede digitale teknologier¹⁵, mens 41 % slet ikke anvender dem. Digitaliseringen skaber også hidtil usete muligheder for andre sektorer af økonomien såsom transport (f.eks. intelligente transportsystemer) og energi (intelligente net og målere)¹⁶.

EU er nødt til at træffe en række foranstaltninger for at sikre, at EU's erhvervsliv fører an i udviklingen og udnyttelsen af IKT, automatisering, bæredygtig produktion og forarbejdningsteknologi til fremtidens markeder. En digital økonomi kan også gøre samfundet mere inklusivt. I dag får borgerne og virksomhederne ikke det fulde udbytte af de digitale tjenester (e-forvaltning, e-sundhed, e-energi, e-transport), der burde være nemt tilgængelige overalt i EU.

Kommissionen vil informere arbejdsmarkedets parter og opfordre dem til at inkludere det digitale indre marked i deres drøftelser på europæisk plan.

¹³ COM(2012) 11 final.

¹⁴ Direktiv 2002/58/EF.

¹⁵ Herunder mobilt internet, sociale netværk, cloud computing og big data.

¹⁶ Jf. rammestrategien for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik, COM(2015) 80 final.

4.1. Opbygning af en dataøkonomi

Big data, cloud computing og tingenes internet har central betydning for EU's konkurrenceevne. Data betragtes ofte som en katalysator for økonomisk vækst, innovation og digitalisering i alle økonomiske sektorer (navnlig for SMV'er og nystartede virksomheder) og i samfundet som helhed. Big data og højtydende databehandling er også med til at ændre den måde, der drives forskning og udveksles viden på, som led i overgangen til en mere effektiv og hurtigt reagerende "åben forskning".

- Big data-sektoren vokser med 40 % om året, dvs. syv gange hurtigere end IT-markedet.

Et opsplittet marked giver ikke tilstrækkelige stordriftsfordele til, at cloud computing, big data, datadrevet forskning og tingenes internet kan indfri deres fulde potentiale i Europa. For at kunne udnytte mulighederne i datateknologierne fuldt ud er vi nødt til at fjerne en række tekniske og lovgivningsmæssige hindringer. Restriktioner, f.eks. vedrørende datas placering (dvs. medlemsstaters krav om, at data skal forblive inden for deres eget område), tvinger tjenesteudbydere til at bygge dyr lokal infrastruktur (datacentre) i hver region eller hvert land. En opsplittet gennemførelse af ophavsretsreglerne og manglende klarhed over brugsrettighederne til data skaber desuden hindringer for brugen af data på tværs af grænserne og for nye anvendelser af teknologierne (f.eks. tekst- og dataudvinding). Manglen på åbne og interoperable systemer og tjenester og på dataportabilitet mellem tjenester udgør endnu en hindring for overførsel af data over grænserne og for udvikling af nye tjenester (f.eks. informationssystemer til multimodal transport, datadrevet forskning). Endvidere er det vigtigt for udbredelsen af tingenes internet, at der skabes retssikkerhed omkring fordelingen af ansvar (ud over ansvar for personoplysninger).

Virksomheder og forbrugere er stadig ikke trygge ved at benytte grænseoverskridende cloud-tjenester til opbevaring og behandling af data, fordi de er bekymrede over sikkerheden, overholdelsen af grundlæggende rettigheder og databeskyttelse generelt. Vedtagelsen af databeskyttelsesreformpakken vil sikre, at behandlingen af personoplysninger er underlagt ensartede, moderne regler i hele EU. Imidlertid friholder kontrakter om cloud-tjenester ofte tjenesteudbyderen for ansvar - eller begrænser kraftigt ansvaret - i tilfælde af, at dataene ikke længere er til rådighed eller er ubrugelige. I andre tilfælde gør kontraktbestemmelserne det vanskeligt at opsige kontrakten, hvilket betyder, at dataene i praksis ikke er portable. Både det nuværende og det fremtidige retsgrundlag for databeskyttelse forhindrer, at der indføres begrænsninger for fri udveksling af personoplysninger inden for EU under henvisning til krav om databeskyttelse. Begrænsninger for fri udveksling af data af andre grunde er ikke omfattet af lovgivningen. Medlemsstaterne kan således ikke opstille hindringer for fri udveksling af personoplysninger, der er begrundet i hensynet til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger, men de kan gøre det af andre grunde. Unødvendige restriktioner for placeringen af data inden for EU bør både fjernes og forebygges.

Kommissionen vil i 2016 foreslå et europæisk initiativ om "frie datastrømme" for at udrydde de begrænsninger for fri udveksling af data, der skyldes andre faktorer end hensynet til beskyttelse af personoplysninger i EU, samt uberettigede restriktioner for placeringen af data med henblik på opbevaring eller forarbejdning. Initiativet vil omfatte aktuelle emner som ejerskab, interoperabilitet, anvendelighed og adgang til data i forskellige sammenhænge (virksomhed-til-virksomhed, virksomhed-til-forbruger, maskingenererede data, maskine-til-maskine). Endvidere vil der blive taget skridt til at lette adgangen til det offentliges data for at fremme innovation. Kommissionen vil lancere et europæisk initiativ vedrørende cloud computing, der skal omfatte certificering af cloud-tjenester, kontrakter, muligheden for at

skifte cloud-tjenesteudbydere og etablering af en "forskningssky" til fremme af "åben forskning".

4.2. Styrket konkurrenceevne gennem interoperabilitet og standardisering

I den digitale økonomi betyder interoperabilitet, at der er effektiv kommunikation mellem digitale komponenter såsom udstyr, net og datalagre. Det betyder også bedre forbindelser i hele forsyningskæden eller mellem industrien og servicesektoren. Det betyder mere effektive forbindelser på tværs af grænserne, mellem samfund og mellem offentlige tjenester og myndigheder. E-forvaltningstjenester, der er udviklet i forskellige medlemsstater, bør være i stand til at kommunikere med hinanden og bør ikke udvikles isoleret. I dag er der en fælles forståelse blandt medlemsstaterne af de grundlæggende forudsætninger for at opnå interoperabilitet, som bygger på den europæiske interoperabilitetsramme, som Kommissionen udarbejdede i 2010. Denne ramme bør nu ajourføres og udbygges.

Standardisering er en afgørende forudsætning for øget interoperabilitet mellem nye teknologier inden for det digitale indre marked. Standardisering kan medvirke til at styre udviklingen af ny teknologi såsom trådløs 5G-kommunikation, digitalisering af fremstillingsvirksomhed (Industry 4.0) og konstruktionsprocesser, datadrevne tjenesteydelser, cloud-tjenester, cybersikkerhed, e-sundhed, e-transport og mobilbetalinger. EU's køreplan for IKT-standardisering er et vigtigt instrument i denne sammenhæng. Der skal imidlertid en større indsats til for at sikre, at standardiseringsarbejdet holder trit med den teknologiske udvikling. I dag er det erhvervslivets aktører, der "nedefra" beslutter, hvilke områder der skal udvikles standarder for, og dette sker i stigende grad uden for Europa, hvilket underminerer vores konkurrenceevne på lang sigt. Vi må fastlægge, på hvilke områder der mangler teknologiske standarder, som er afgørende for digitaliseringen af vores industri- og servicesektorer (f.eks. tingenes internet, cybersikkerhed, big data og cloud computing) og pålægge standardiseringsorganerne hurtigt at udarbejde standarder på disse områder.

I den digitale økonomi bliver standardessentielle patenter (patenter i form af ejendomsrettigheder, som standarder hviler på) en stadig vigtigere faktor i standardiseringen og et vigtigt element i forretningsmodellen for mange virksomheder, for så vidt angår værdiansættelsen af deres investeringer i forskning og innovation. Kommissionen mener, at det er afgørende, at der fastlægges en afbalanceret ramme for forhandlinger mellem rettighedshavere og brugerne af standardessentielle patenter for at sikre rimelige licensvilkår.

Desuden er det, at der findes standarder, ikke tilstrækkeligt til at sikre interoperabilitet, hvis leverandørerne ikke indarbejder de eksisterende standarder i deres løsninger. Offentlige indkøb spiller en vigtig rolle i indsatsen for at fremme standarder, og medlemsstaterne har udarbejdet nationale kataloger over IKT-standarder og interoperabilitetsspecifikationer for at vejlede offentlige indkøbere og fremskynde udbredelsen af standarder på de nationale markeder. Ved at samle disse kataloger i europæiske kataloger kan man undgå en opsplittning af markedet på EU-plan.

Kommissionen vil iværksætte en integreret standardiseringsplan for at fastlægge de vigtigste standardiseringsmål med fokus på teknologier og områder, der anses for kritiske for det digitale indre marked, herunder vigtige sektorspecifikke standarder for interoperabilitet på områder som sundhed (telemedicin, m-sundhed), transport (rejseplanlægning, e-fragt), miljø og energi. Kommissionen vil revidere og udvide den europæiske interoperabilitetsramme.

4.3. Et inklusivt e-samfund

Kommissionen søger at fremme et inklusivt digitalt indre marked, hvor borgere og virksomheder har de fornødne kvalifikationer og kan få gavn af indbyrdes forbundne og flersprogede e-tjenester som e-forvaltning, e-retspleje, e-sundhed, e-energi og e-transport.

4.3.1. IKT-færdigheder og -ekspertise

Efterspørgslen efter medarbejdere med IKT-kompetencer vokser med ca. 4 % om året. Manglen på IKT-fagfolk i EU kan nå op på 825 000 ubesatte stillinger i 2020, hvis der ikke gribes beslutsomt ind. Andelen af borgere i EU med grundlæggende IKT-færdigheder er vokset (fra 55 % til 59 % af befolkningen), men der er stadig lang vej at gå. IKT-kvalifikationsniveauet bør også hæves blandt de ansatte i samtlige erhvervssektorer og blandt jobsøgende for at forbedre deres beskæftigelsesegnethed. Der skal ske ændringer i den måde, hvorpå uddannelsessystemerne tilpasser sig til den digitale revolution. Til det formål kan der trækkes på EU-initiativer som f.eks. "det storstilede samarbejde om digitale job", "EU's programmeringsuge" og "åbning af uddannelsessektoren".

Ansvar for læseplaner ligger hos medlemsstaterne, der er nødt til at gribe hurtigt ind for at afhjælpe manglen på vigtige IKT-færdigheder. Kommissionen vil støtte deres indsats og spille sin rolle med hensyn til at øge anerkendelsen af IKT-færdigheder og -kvalifikationer og hæve IKT-ekspertiseniveauet i Europa.

Kommissionen vil behandle IKT-færdigheder og -ekspertise som en central komponent i EU's fremtidige initiativer vedrørende kompetencer og uddannelse.

4.3.2. E-forvaltning

De offentlige forvaltninger i Europa har taget de nye teknologier til sig i forskellig grad, men der kan gøres mere for at modernisere den offentlige administration, opnå grænseoverskridende interoperabilitet og lette samspillet med borgerne.

Offentlige serviceydelser på internettet er afgørende for at øge omkostningseffektiviteten og kvaliteten af myndighedernes service over for borgere og virksomheder. Et eksempel på større effektivitet er "kun én gang"-princippet. Kun i 48 % af tilfældene genbruger de offentlige forvaltninger oplysninger om borgere eller virksomheder, som de allerede er i besiddelse af, i stedet for at bede om oplysningerne igen. Hvis "kun én gang"-princippet blev brugt i større udstrækning - i overensstemmelse med lovgivningen om databeskyttelse - ville det medføre en årlig nettobesparelse på EU-plan på ca. 5 mia. EUR om året fra 2017. Kommissionen vil iværksætte et pilotprojekt om "kun én gang"-princippet for borgere og virksomheder og undersøge muligheden for en EU-dækkende e-sikkerhedsløsning (et beskyttet onlinedokumentlager). Hvis "kun én gang"-princippet også anvendes på tværs af grænserne, vil det bidrage yderligere til det digitale indre markeds effektivitet.

Offentlige indkøb udgør ca. 19 % af EU's BNP, og EU-dækkende e-indkøb forventes at spare 50 mia. EUR om året. Ifølge 2014-reformpakken om offentlige indkøb skal medlemsstaterne været gået over til fuldt elektroniske offentlige indkøb senest i oktober 2018¹⁷. En større indsats er nødvendig for at nå dette mål, eftersom overgangen i mange medlemsstater er begyndt i et langsomt tempo.

¹⁷ Direktiv 2014/24/EU, direktiv 2014/25/EU.

Kontaktpunkterne mellem de offentlige myndigheder og borgerne/virksomhederne er i dag spredte og ufuldstændige. Borgernes og virksomhedernes behov i forbindelse med deres grænseoverskridende aktiviteter kan tilgodeses bedre ved at bygge videre på Connecting Europe-facilitetens digitaltjenesteinfrastruktur og ved at udvide og integrere eksisterende europæiske portaler, net, tjenester og systemer (f.eks. Dit Europa, kvikskranker, produktkontaktpunkter, kontaktpunkter for byggevarer) og koble dem til en fælles digital portal ("Single Digital Gateway"). Desuden bør brugen af elektroniske dokumenter fremmes i hele EU for at reducere omkostningerne og den administrative byrde for virksomheder og privatpersoner.

Virksomhederne hæmmes af forskellige regler, som gør det vanskeligt for dem at udbygge deres aktiviteter på tværs af landegrænserne i det indre marked. Mange medlemsstater har efterlyst tiltag, herunder hjælp til hurtig virksomhedsetablering (f.eks. inden for 24 timer). Kommissionen mener, at det ved hjælp af sammenkobling af selskabsregistre og "kun én gang"-princippet¹⁸ burde være muligt for ethvert etableret selskab at udvide sine aktiviteter på tværs af grænserne og blive europadækkende inden for en måned.

Kommissionen vil forelægge en ny handlingsplan for e-forvaltning for perioden 2016-2020, der bl.a. omfatter følgende mål: i) at gøre sammenkobling af selskabsregistre til en realitet senest i 2017, ii) at iværksætte et pilotprojekt i 2016 sammen med medlemsstaterne om "kun én gang"-princippet, iii) at udbygge og integrere de europæiske og nationale portaler på vej mod en fælles digital portal ("Single Digital Gateway") for at skabe et brugervenligt informationssystem for borgerne og virksomhederne og iv) at fremskynde medlemsstaternes overgang til fuldt elektroniske offentlige indkøb og interoperable e-signaturer.

5. VIRKELIGGØRELSE AF DET DIGITALE INDRE MARKED

Opbygningen af et digitalt indre marked er et afgørende led i EU's strategi for at forberede sig på fremtiden og fortsat sikre en høj levestandard for befolkningen. Det kræver politisk vilje og betyder, at der skal opnås konkrete resultater med de tiltag, der er skitseret i denne strategi. Det kræver, at vi mobiliserer de nødvendige midler og ressourcer og etablerer en forvaltningsstruktur, der sikrer, at de centrale aktører - EU-institutionerne, medlemsstaterne og interessenterne - gennemfører strategien effektivt. På de områder, hvor der allerede er tilstrækkeligt bevis for, at der er hindringer, som skal fjernes, vil Kommissionen fremsætte lovforslag og tage initiativ til at sikre, at det indre markeds størrelse kommer forbrugere og virksomheder til gavn. Hvis der er brug for yderligere høring og dokumentation, for at vi kan finde frem til den rette fremgangsmåde, vil Kommissionen drøfte de forskellige løsningsmuligheder med interessenterne. Med denne dagsorden opfordres Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne til at samarbejde og træffe ambitiøse foranstaltninger.

5.1. Investering i det digitale indre marked

Et af de centrale mål for strategien for det digitale indre marked er at skabe et gunstigt investeringsklima for digitale net, forskning og innovative virksomheder. De rette rammebetingelser vil medvirke til at mobilisere private investeringer og skabe tillid hos investorerne. For at vi kan nå målet om et digitalt indre marked, skal der betydelige

¹⁸ Kommissionen vil gøre nærmere rede for de skridt, der er nødvendige for at nå disse mål, i sin strategi for det indre marked.

investeringer til. Der er allerede afsat EU-midler til infrastruktur og tjenester til det digitale indre marked samt til forskning og innovative SMV'er (herunder nystartede småvirksomheder). De europæiske struktur- og investeringsfonde forventes at afsætte omkring 21,4 mia. EUR til dette område. Der må gøres en særlig indsats for at lukke den digitale kløft mellem by- og landområder. Som supplement til de eksisterende EU-programmer har Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer¹⁹ til formål at støtte en bred vifte af digitale projekter, navnlig på grund af deres høje innovations- og forskningsindhold (og dermed højere risiko). Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond tilbyder yderligere væsentlige finansieringsmuligheder.

Innovative iværksættere spiller en central rolle i den digitale økonomi. For at deres projekter kan lykkes, skal de have øget adgang til finansiering, herunder egenkapital og venturekapital. EU har iværksat en række initiativer for at støtte aktiebaseret finansiering, herunder retlige instrumenter såsom forordningen om europæiske venturekapitalfonde. Men der skal gøres mere for at stille tilstrækkelig finansiering til rådighed, eftersom den nuværende mangfoldighed af selskabsvedtægter i Europa og de dermed forbundne juridiske risici og omkostninger typisk hæmmer investeringerne i nystartede EU-virksomheder og i yderligere udbygning af deres aktiviteter²⁰.

I lyset af erfaringerne med tidligere underudnyttelse af EU-midler, der er afsat til investeringer i IKT, vil Kommissionen samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank, projektiværksættere og medlemsstaterne om at sikre, at de disponible investeringsmidler udnyttes fuldt ud, bl.a. ved at yde teknisk bistand og sikre størst mulige synergivirkninger mellem finansieringsinstrumenterne.

5.2. Den internationale dimension

Størrelsen af et digitalt indre marked vil hjælpe virksomhederne til at vokse ud over EU's indre marked og gøre EU endnu mere attraktivt for globale virksomheder. Åbenheden i det europæiske marked bør bevares og videreudvikles på det digitale område. EU bør blive ved med at presse på for at opnå samme åbenhed og effektive håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i forholdet til vores handelspartnere. Hindringer for den digitale handel på verdensplan rammer især europæiske virksomheder, eftersom EU er verdens største eksportør af digitale tjenester. Derfor bør der fortsat arbejdes på at udvikle en ambitiøs digital handels- og investeringspolitik, herunder gennem EU's frihandelsaftaler²¹. Et digitalt indre marked kan også bidrage til, at vi når målene for dagsordenen for perioden efter 2015. Kommissionen vil arbejde på at udvikle en holdbar tilgang til forvaltning af internettet gennem flerpartsmodellen med det formål at sikre, at internettet forbliver frit og åbent.

5.3. Effektiv forvaltning af det digitale indre marked

I betragtning af det fælles ansvar for en rettidig gennemførelse af de planlagte tiltag vil Kommissionen føre drøftelser med Europa-Parlamentet og Rådet og uddybe sit samarbejde med begge institutioner. Den vil indgå i en løbende dialog med interessenterne for at informere om beslutningsprocessen og sikre en effektiv gennemførelse af strategien. På grund

¹⁹ COM(2014) 903 final.

²⁰ Kommissionen vil undersøge mulighederne for at tiltrække mere risikovillig kapital i forbindelse med udformningen af strategien for det indre marked og kapitalmarkedsunionen (COM(2015) 63).

²¹ Kommissionen vil forelægge en ny handels- og investeringsstrategi i efteråret 2015, som vil behandle centrale spørgsmål om dagsordenen for digital handel.

af strategiens tværgående karakter vil der under gennemførelsen være behov for bistand fra særlige rådgivnings- og støttegrupper. Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til at sørge for den nødvendige fremdrift og til regelmæssigt at vurdere fremskridtene. Kommissionen vil også søge at forbedre kvaliteten af de data og analyser, der er nødvendige til støtte for det digitale indre marked, ved at samle den relevante viden og gøre den nemt tilgængelig for offentligheden. Den vil desuden videreudvikle sit indikatorindeks over den digitale økonomi og det digitale samfund. Endelig vil Kommissionen jævnligt aflægge rapport om gennemførelsen af strategien.

6. KONKLUSION

Strategien for et digitalt indre marked går ud på at transformere det europæiske samfund og sikre, at vi kan gå fremtiden fortrøstningsfuldt i møde. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at støtte denne strategi og deltage aktivt i gennemførelsen af den i tæt samarbejde med alle relevante interessenter, så det digitale indre marked hurtigst muligt kan blive en realitet.

Bilag: Køreplan for gennemførelsen af det digitale indre marked

Tiltag ²²	Tidsplan
Bedre adgang til digitale varer og tjenesteydelser for forbrugere og virksomheder på tværs af grænserne i Europa	
Lovforslag om enkle og effektive grænseoverskridende aftaleretlige regler for forbrugere og virksomheder	2015
Gennemgang af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde	2016
Foranstaltninger vedrørende pakkelevering	2016
En vidtrækkende undersøgelse med henblik på at udarbejde lovforslag for at hindre uberettiget geografisk blokering	2015
Konkurrenceundersøgelse af e-handelssektoren, for så vidt angår onlinehandel med varer og onlinelevering af tjenester	2015
Lovforslag om en reform af ophavsretsreglerne	2015
Gennemgang af satellit- og kabeldirektivet	2015/2016
Lovforslag med henblik på at nedbringe den administrative byrde, der påhviler virksomhederne som følge af forskellige momsordninger	2016
De rette betingelser for digitale net og tjenester	
Lovforslag om en reform af det eksisterende regelsæt for telekommunikation	2016
Gennemgang af direktivet om audiovisuelle medietjenester	2016
Omfattende analyse af platformes rolle på markedet, herunder ulovligt indhold på internettet	2015
Gennemgang af e-databeskyttelsesdirektivet	2016
Oprettelse af et kontraktligt offentlig-private partnerskab om cybersikkerhed	2016
Bedst mulig udnyttelse af den digitale økonomis vækstpotentiale	
Initiativer vedrørende ejerskab til data, frie datastrømme (f.eks. mellem udbydere af cloud-tjenester) og om en "europæisk datasky"	2016
Vedtagelse af en prioriteringsplan for IKT-standards og udvidelse af den europæiske interoperabilitetsramme for offentlige tjenester	2015
Ny handlingsplan for e-forvaltning, herunder et initiativ vedrørende "kun én gang"-princippet, og et initiativ om sammenkobling af selskabsregistre	2016

²² Tiltag, der forventes at have væsentlige konsekvenser, vil blive ledsaget af en særskilt konsekvensanalyse i overensstemmelse med Kommissionens principper om bedre regulering.